Vertrouwelijk

Landelijk Informatie
en Expertise Centrum

Postbus 20301
2500 EH Den Haag
T: 070 - 370 6370
www.liec.nl

Ons kenmerk
LIEC/PM/2021/01

Uw kenmerk
-

Bijlagen
1

Aan: Burgemeesters van Nederlandse gemeenten

Datum 24 december 2021
Betreft APV-artikel 2:50a onverbindend verklaard

Geachte collega-burgemeester,

Namens het Landelijk Strategisch Overleg (LSO) OMG's, vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Sinds eind 2016 lopen er verschillende civiele juridische procedures waarin het Openbaar Ministerie (OM) rechtbanken heeft verzocht om Outlaw (Motorcycle) Gangs (hierna: OMG's/OG's) verboden te verklaren. Inmiddels is een aantal OMG's ook daadwerkelijk verboden verklaard.

In eerdere berichten heeft u van ons adviezen gehad over het handhaven van deze civiele verboden. Uiterlijke kenmerken van deze verboden organisaties in de publieke ruimte zijn, naar mening van het LSO, onwenselijk. Zeker in het geval een rechter heeft verklaard dat deze organisaties een gevaar zijn voor de openbare orde, een criminele aard en cultuur hebben en een structurele ontwrichtende werkzaamheid hebben.

Een aanzienlijk aantal gemeenten heeft naar aanleiding van ons advies de APV aangepast. In de ogen van het LSO een mooie ontwikkeling omdat het de partners uit de landelijke aanpak heeft geholpen om één lijn te trekken en op één manier te handhaven.

De politie heeft op grond van het betreffende APV-artikel ook al verschillende keren opgetreden en de uiterlijke kenmerken (zogenoemde 'colors') in beslag genomen.

Beklagprocedure en uitspraak Hoge Raad

In een van deze gevallen is door het betreffende OMG-lid een klaagschriftprocedure gestart. In eerste instantie heeft de raadkamer dit beklag ongegrond geklaard. Het beslag van de colors bleef daarmee in stand.

Vervolgens is namens het betreffende lid cassatieberoep ingesteld. In die procedure heeft de Advocaat-Generaal van de Hoge Raad op 2 november jl. conclusie genomen. De AG heeft geconcludeerd dat het betreffende APV-artikel (artikel 2:50a) ongegrond moet worden verklaard. Het is in haar ogen een ontoelaatbare aanvulling van een formeel-wettelijke regeling (art. 140, lid 2 Sr).

Vandaag heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan en heeft de conclusie van de AG overgenomen (zie bijlage). Dit betekent dat het betreffende APV-artikel onverbindend is verklaard. Praktisch betekent dit dat handhaving op grond van dit artikel niet mogelijk is. Handhaven op andere grondslag blijft weliswaar mogelijk, maar is een stuk minder effectief omdat dan een bevelsbevoegdheid noodzakelijk is.

Advies

Het advies vanuit het LSO is daarom het betreffende APV-artikel (artikel 2:50a) te laten vervallen of het traject tot aanpassing stop te zetten.

Vervolg

In feite zijn we door de uitspraak van de Hoge Raad als overheid 'vleugellam'. De rechter oordeelt dat de betreffende clubs een structurele ontwrichtende werkzaamheid hebben, een gevaar zijn voor de openbare orde en een criminele aard en cultuur hebben. Er mag daarom inbreuk worden gemaakt op de grondrechten. Echter, totdat een verbod onherroepelijk is, kunnen de clubs gewoon hun werkzaamheid voortzetten en zich zichtbaar in de publieke ruimte laten zien. De overheid kan daar niet tegen optreden. Dat is gezien de overwegingen van de rechter zeer onwenselijk.

Het LSO gaat in 2022 aan de slag met het benadrukken van het belang van goede wetgeving, die helpt om dergelijke civiele verboden direct te kunnen handhaven. Het initiatiefwetsvoorstel van Tweede Kamerlid Attje Kuiken kan daar ook een belangrijke rol in spelen en wordt door het LSO dan ook van harte ondersteund.

Ik vertrouw er op u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Indien u vragen heeft over de mogelijkheden tot handhaving, kunt u uiteraard contact opnemen met uw eigen RIEC. Daarnaast zijn ook de partners in uw eigen driehoek op de hoogte.

Hoogachtend,

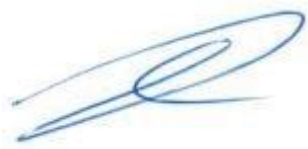

Jan Hamming

Voorzitter Landelijk Strategisch Overleg OMG's

Burgemeester Zaanstad